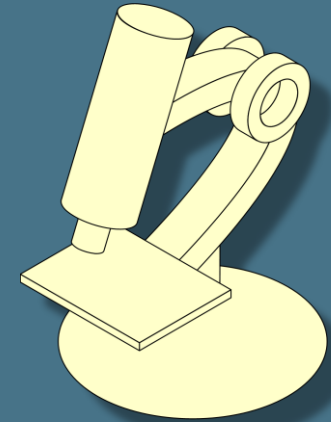

บทบาทของการเงิน ต่อการค้าระหว่างประเทศ ในมุมมองจุลภาค

ทศพล อภัยทาน

ดวงดาว มหากิจศิริ

กฤษฎ์เลิศ สัมพันธรักษ์

สัมมนาวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย

16 กันยายน 2559

การส่งออก: เครื่องยนต์หลักเศรษฐกิจไทย

ประเทศไทยส่งออกกว่า 65% ของ GDP

อุปสงค์จากคู่ค้า

ประเภทสินค้า

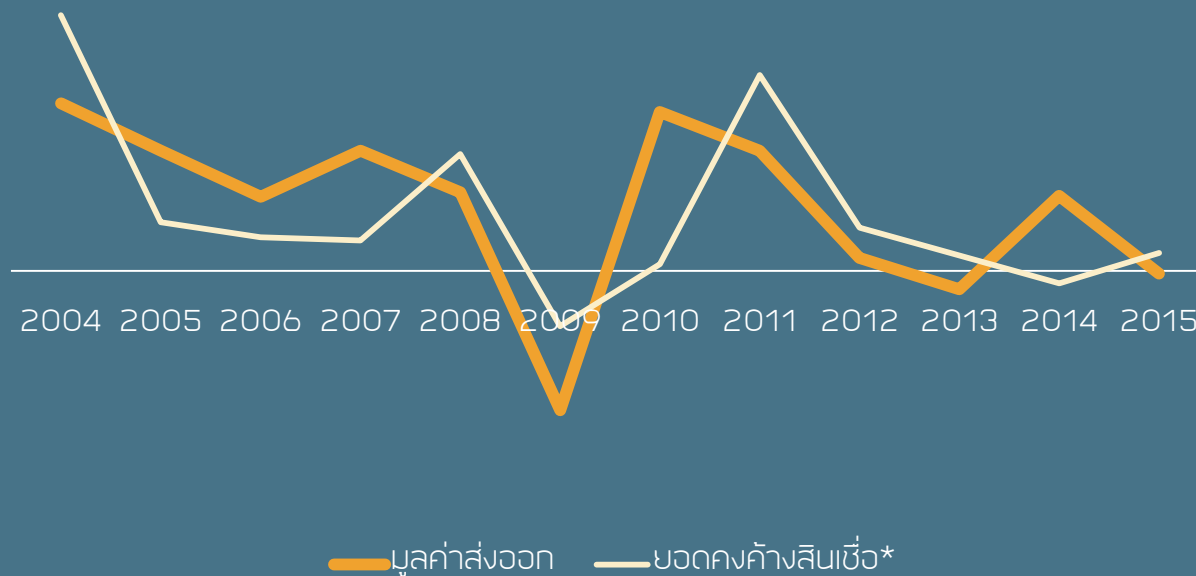
ความสามารถในการผลิต

อัตราแลกเปลี่ยน ฯลฯ

การเงิน?

การค้า - การเงิน

อัตราการเติบโตของมูลค่าการส่งออกและสินเชื่อ

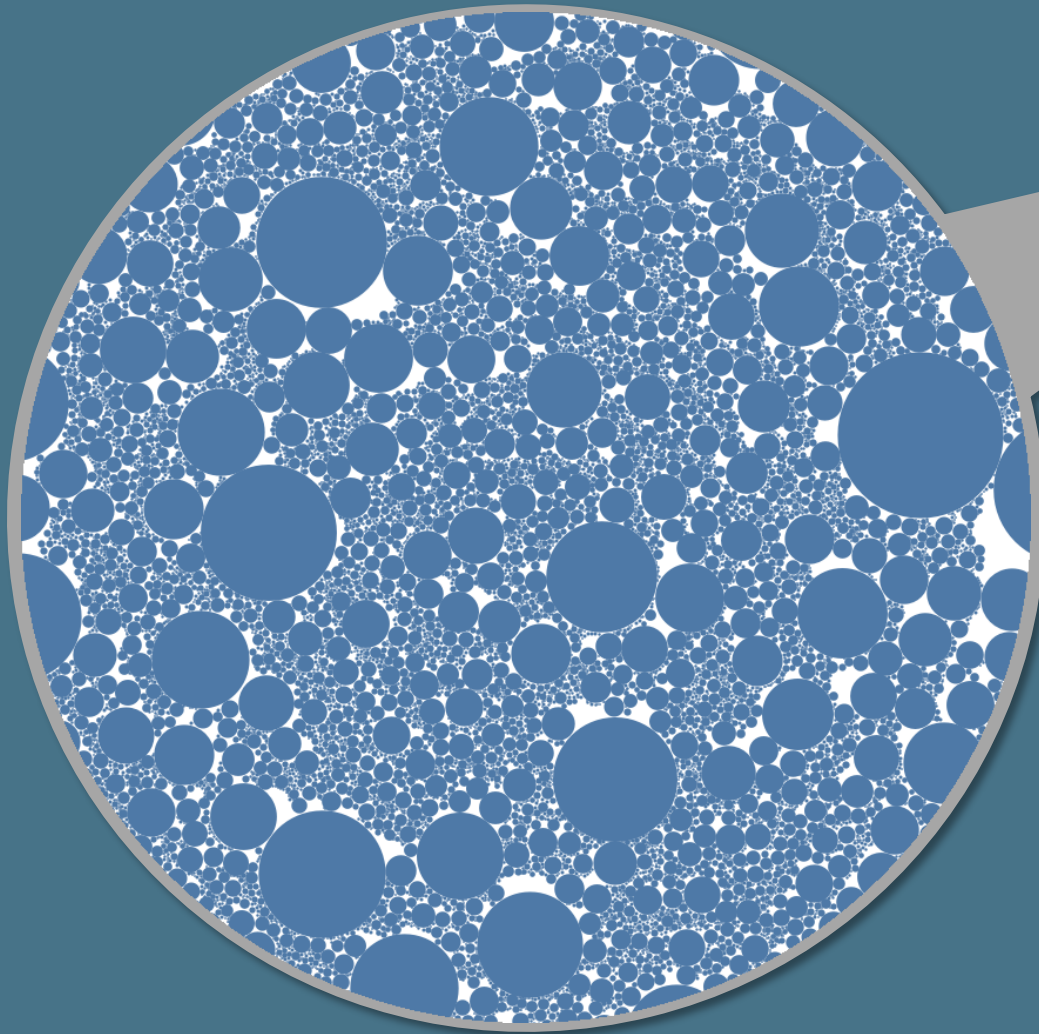
* สินเชื่อที่ให้แก่ผู้ส่งออกโดยมีวงเงินมากกว่า 20 ล้านบาท
ที่มา: กรมศุลกากร ธนาคารแห่งประเทศไทย คำนวณโดยผู้เขียน

คำถามของการวิจัย

ในระดับจุลภาค
สิ่งเชื้อมีความสัมพันธ์กับ
การส่งออกหรือไม่?

ข้อมูลการส่งออก

▶ สถานข้อมูลส่งออก/นำเข้า กรมศุลกากร

- ▶ ระหว่างปี 2001-2015 รวม
ธุรกรรมกว่า 88 ล้านครั้งและมี
จำนวนรายการกว่า 400 ล้าน
รายการ
- ▶ โดยเฉลี่ยมีผู้ส่งออกปีละประมาณ
30,000 ราย
- ▶ มีรายละเอียดสินค้า ปลายทาง
วิธีขนส่ง และมูลค่าของการ
ส่งออก

คุณลักษณะผู้ส่งออก

สัดส่วนผู้ส่งออกแยกตามจำนวนสินค้าและจำนวนตลาดที่ส่งออก (ปี 2015)

สัดส่วนผู้ส่งออก

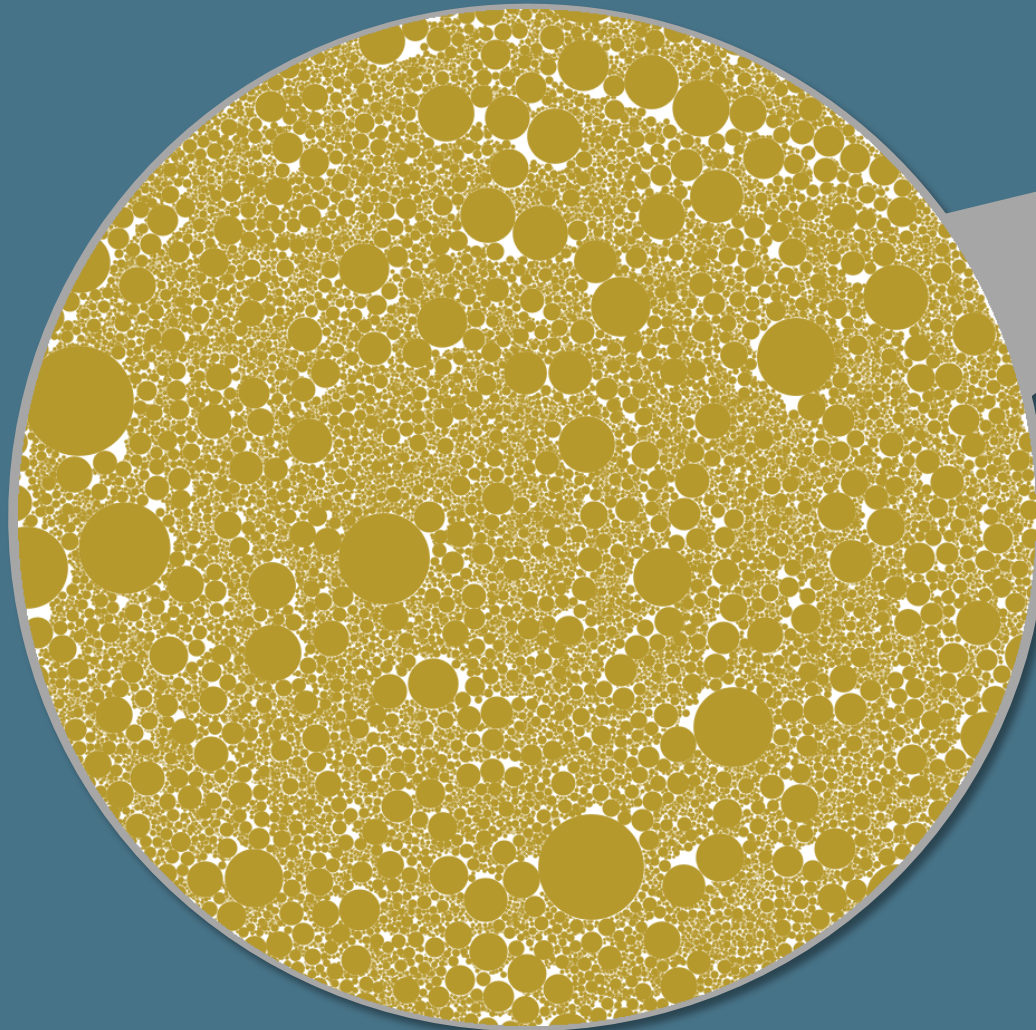
จำนวนสินค้า	จำนวนตลาด						รวม
	1	2	3	4	5-29	30+	
1	33.3%	3.1%	1.0%	0.5%	1.2%	0.0%	39.2%
2	8.0%	3.9%	1.2%	0.7%	1.5%	0.0%	15.3%
3	3.3%	2.0%	1.2%	0.6%	1.6%	0.0%	8.7%
4	1.9%	1.0%	0.7%	0.5%	1.4%	0.0%	5.7%
5-29	7.3%	3.1%	2.5%	1.9%	9.8%	0.7%	25.4%
30+	1.4%	0.4%	0.2%	0.2%	2.6%	0.8%	5.7%
รวม	55.4%	13.6%	6.8%	4.5%	18.1%	1.6%	100.0%

สัดส่วนมูลค่า

จำนวนสินค้า	จำนวนตลาด						รวม
	1	2	3	4	5-29	30+	
1	1.9%	0.9%	0.4%	0.2%	1.4%	0.1%	4.9%
2	0.4%	0.4%	0.3%	0.3%	1.7%	0.1%	3.3%
3	0.2%	0.3%	0.3%	0.2%	1.9%	0.5%	3.4%
4	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	1.7%	0.4%	2.7%
5-29	0.8%	0.6%	0.7%	0.5%	18.1%	10.0%	30.7%
30+	0.6%	0.2%	0.1%	0.2%	15.2%	38.7%	55.0%
รวม	4.0%	2.6%	1.9%	1.5%	40.1%	49.8%	100.0%

ที่มา: Apaitan, Disyatat, and Samphantharak (2016)

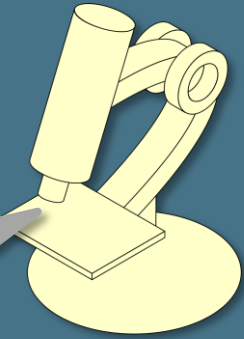
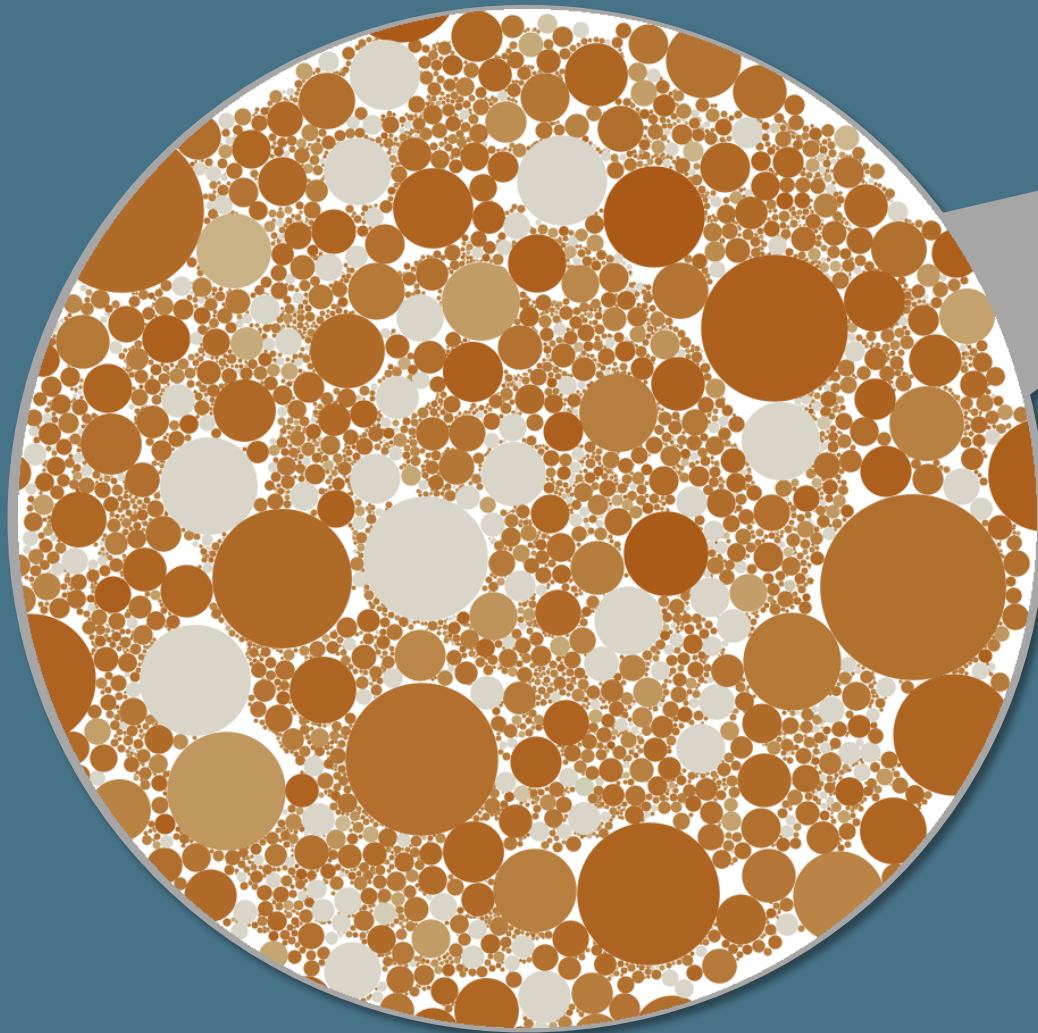
ข้อมูลสินเชื่อ

▶ สถานข้อมูลสินเชื่อ ธนาคารแห่งประเทศไทย

- ▶ ระหว่างปี 2003-2015 รวมกว่า 9,000,000 บัญชี ที่มีวงเงินเกินกว่า 20 ล้านบาท
- ▶ จำนวนลูกหนี้เฉลี่ยประมาณ 50,000 รายต่อปี
- ▶ มีรายละเอียดประเภทสินเชื่อและวัตถุประสงค์การกู้ยืม

เชื่อมโยงข้อมูล

การเชื่อมโยงฐานข้อมูล

ส่งออก

สินเชื่อ

3. ส่งออกแต่ไม่ได้รับ
สินเชื่อหรือไม่มีข้อมูล

2. ได้รับสินเชื่อแต่ไม่มีการส่งออก

1. ส่งออกและได้รับสินเชื่อ

* ขนาดวงกลมแทนมูลค่าการส่งออก ระดับสีแทนปริมาณสินเชื่อ

สินเชื่อบทบาทอย่างไร

บทบาทของสินเชื่อเกิดขึ้นที่ระดับผู้ประกอบการ

ในประเทศ

ส่งออก

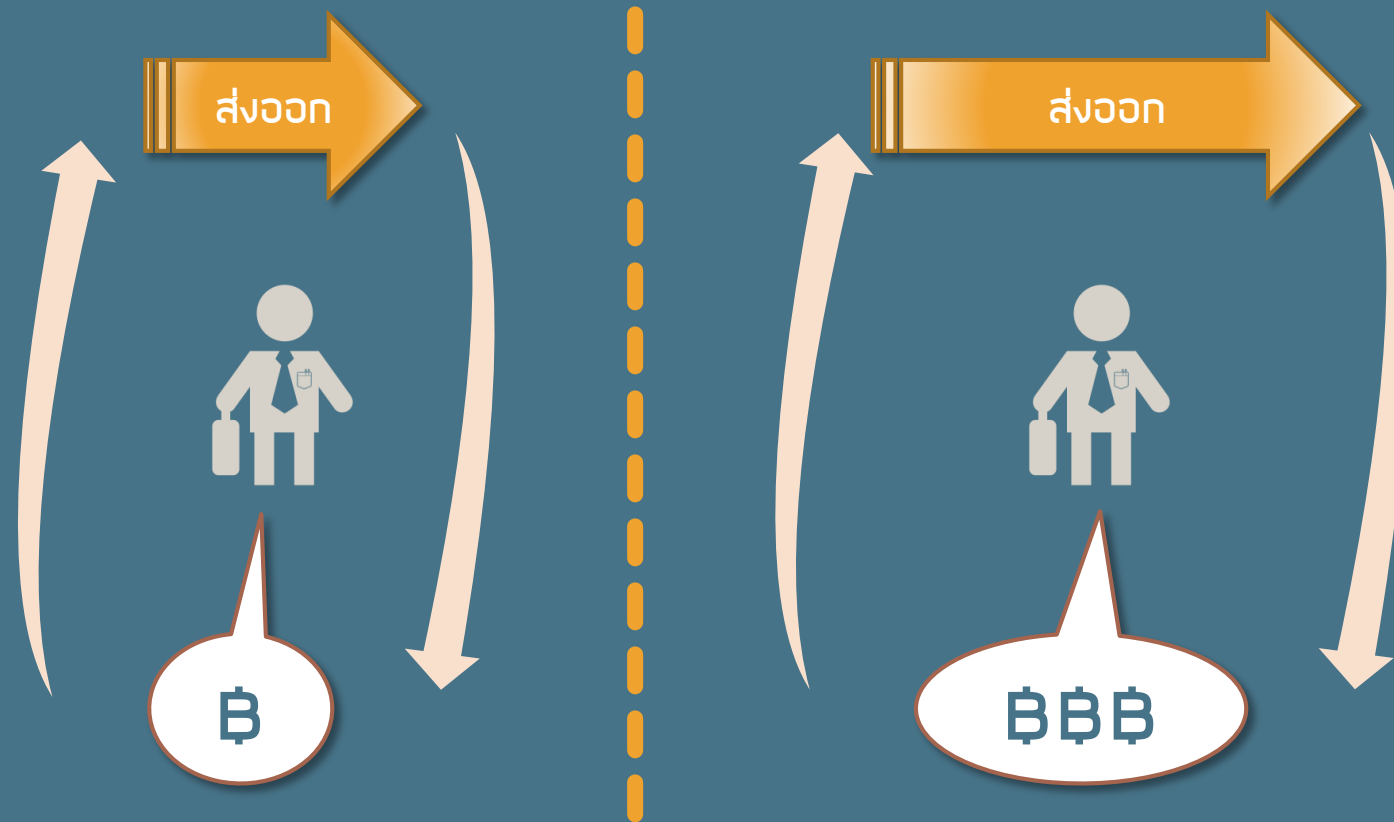
ระเบียบวิธีวิจัย

มีปัจจัยหลายประการที่ทำให้การส่งออกแตกต่างกันไปแต่ละราย

เปรียบเทียบวิธีวิจัย

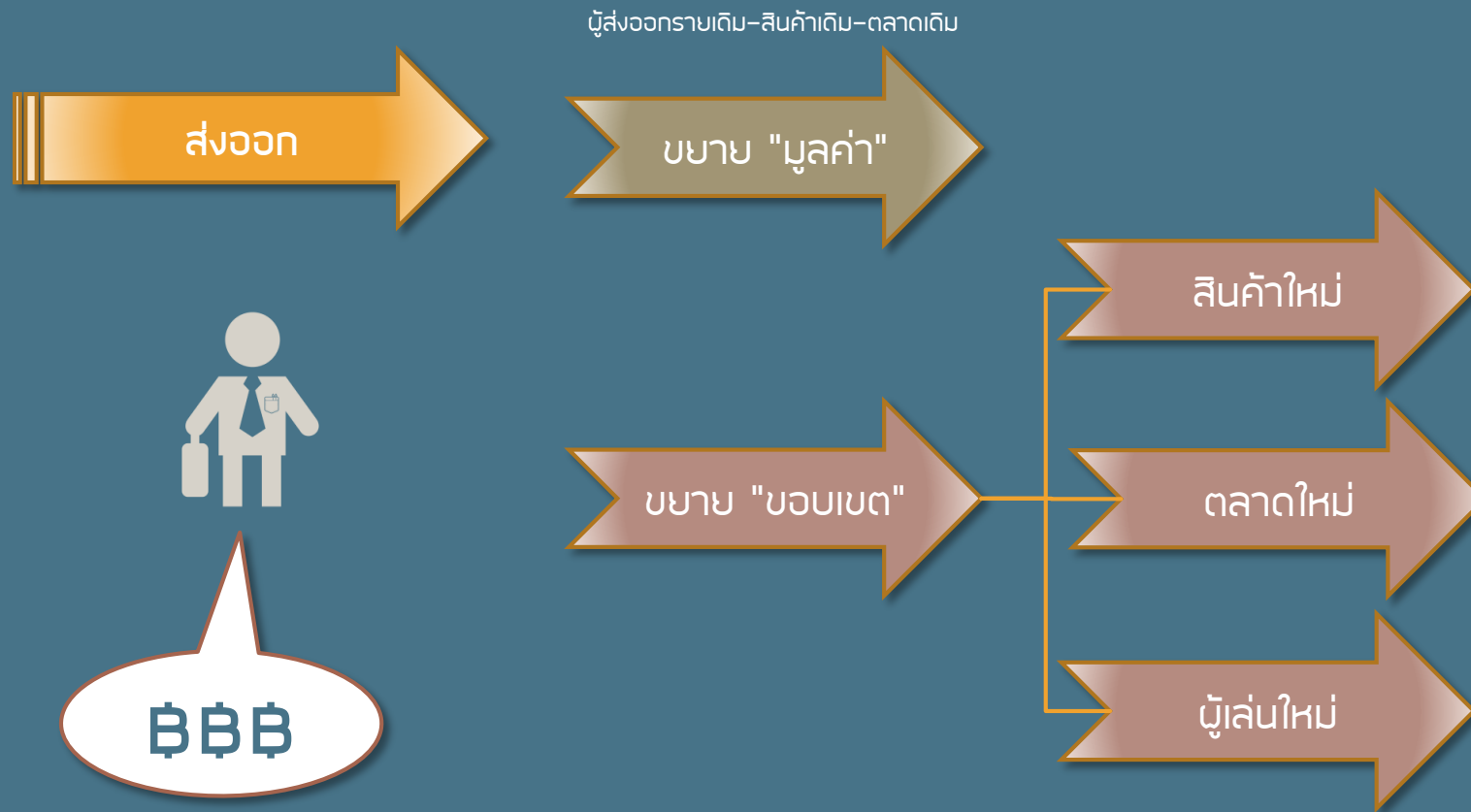
วิธีการทางเศรษฐมิติทำให้ผู้ส่งออกเหมือนกันในทุกอณู ต่างกันเพียงสินเชื่อ

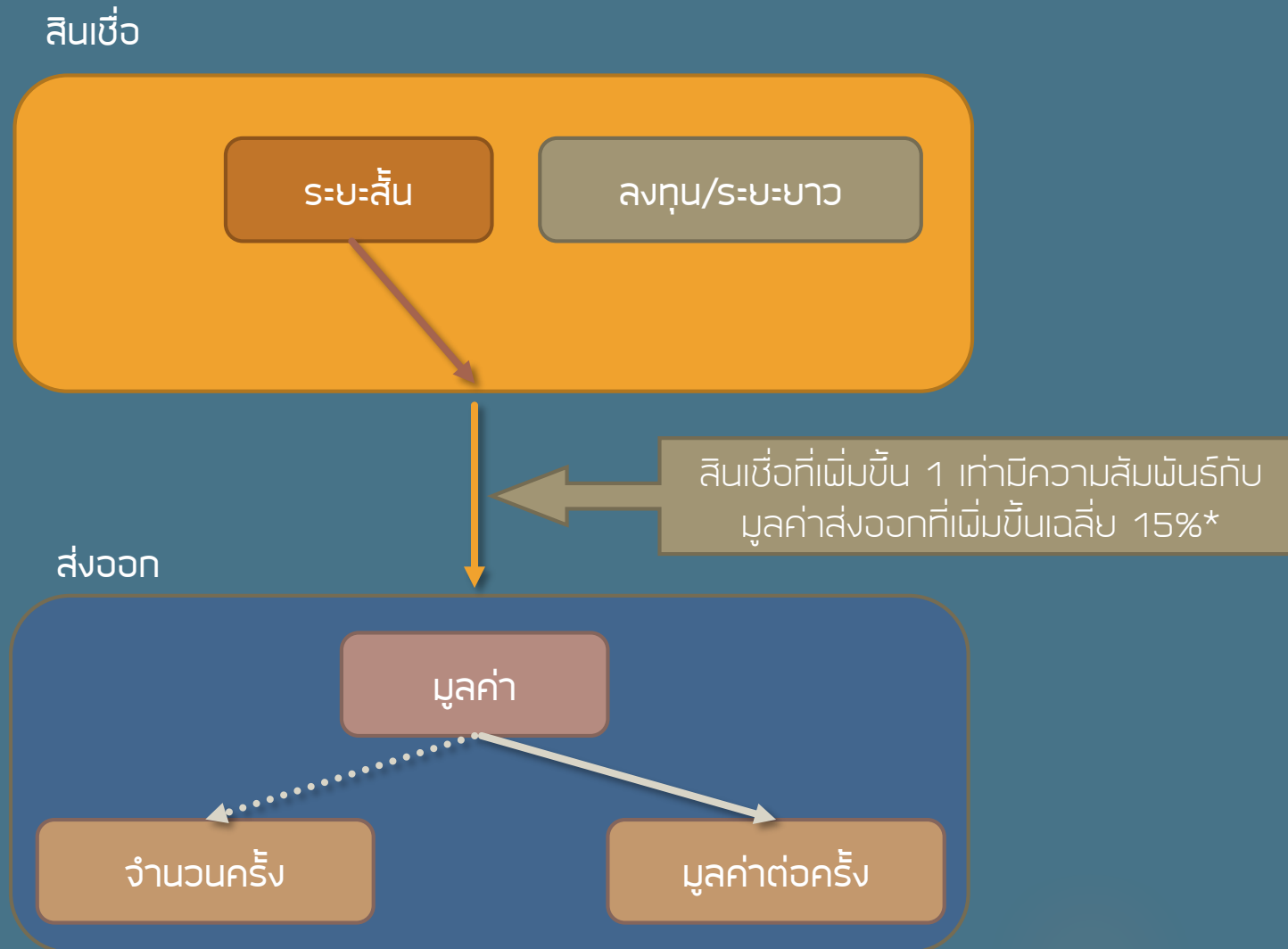
ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งออกและสินเชื่อมีได้ทั้ง 2 ทิศทาง
วิธีการศึกษาจึงต้องแยกแยะผลของอุปทานของสินเชื่อได้

ระเบียบวิธีวิจัย

การส่งออกมีการขยายตัวทั้งในเชิง "มูลค่า" และ "ขอบเขต"

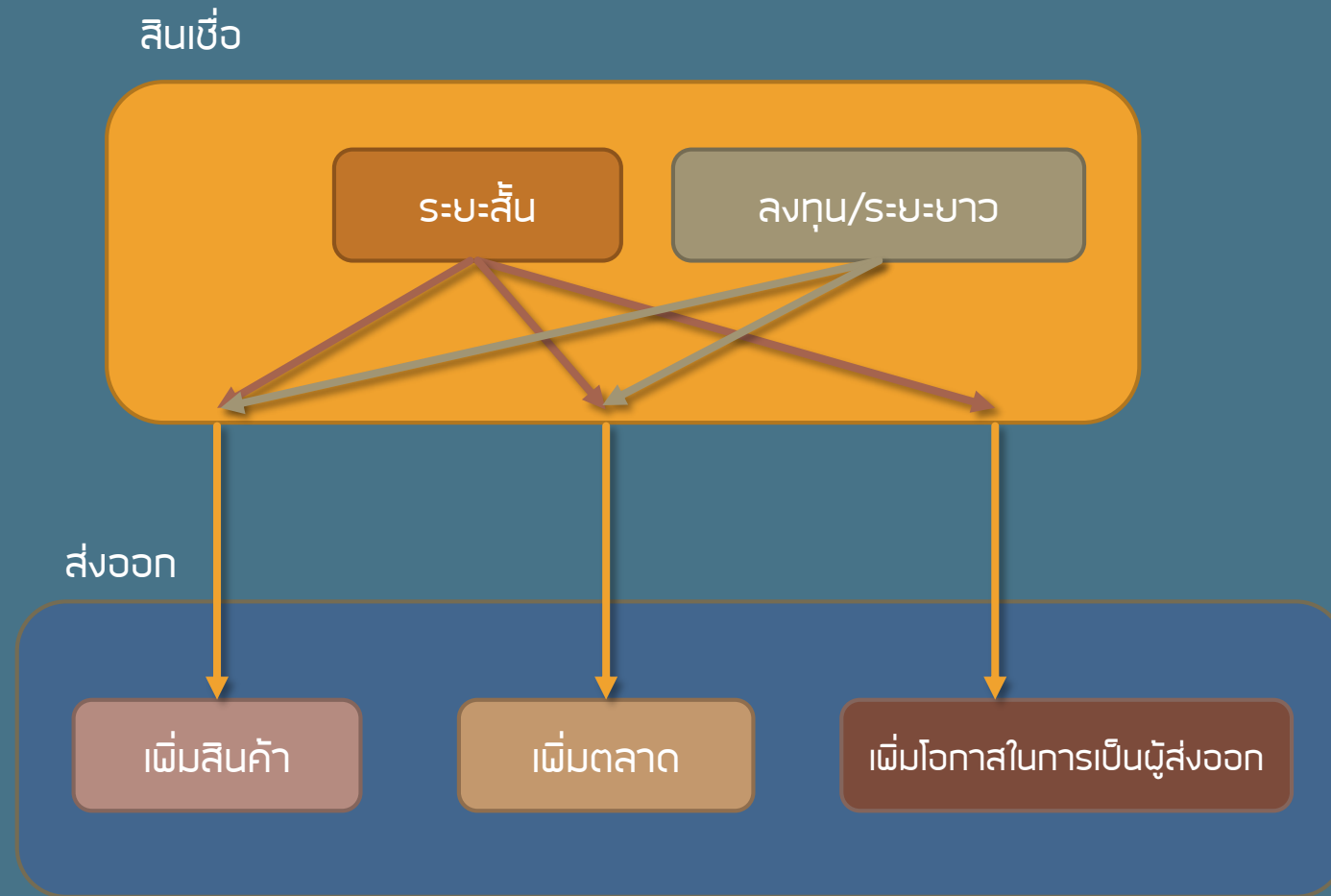
ภาพรวมบทบาทของสินเชื่อต่อการส่งออก

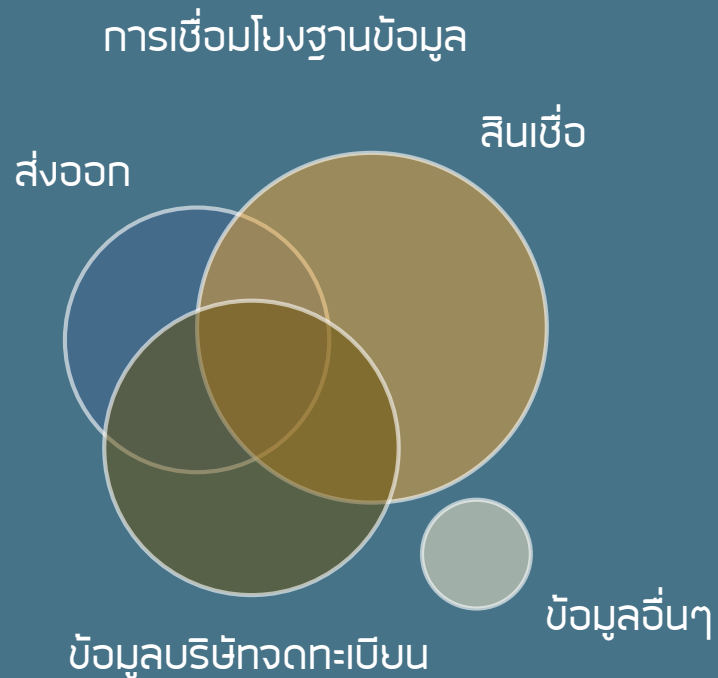
* ใช้ Instrument Variable

ที่มา: คำนวณโดยผู้เขียน

ภาพรวมบทบาทของสินเชื่อต่อการขยายขอบเขต

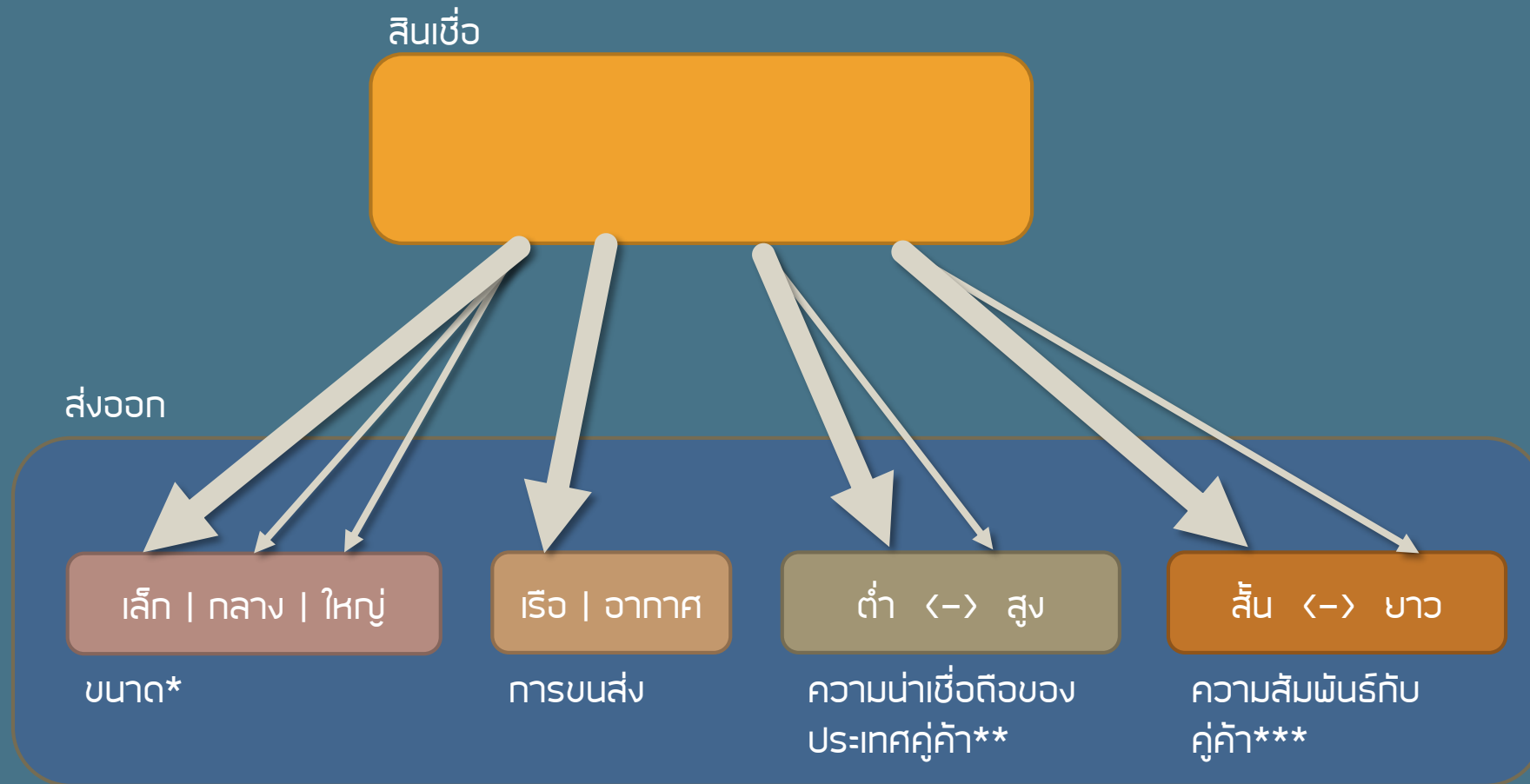

บทบาทของสินเชื่อมีความแตกต่างในหลายมิติ

- ▶ ขนาดของผู้ส่งออก
- ▶ การขนส่ง
- ▶ ความน่าเชื่อถือของประเทศคู่ค้า
- ▶ ความสัมพันธ์กับคู่ค้า
- ▶ ตำแหน่งในห่วงโซ่การผลิต
- ▶ อุตสาหกรรม

รายละเอียดบทบาทของสินเชื่อต่อการขยายมูลค่า

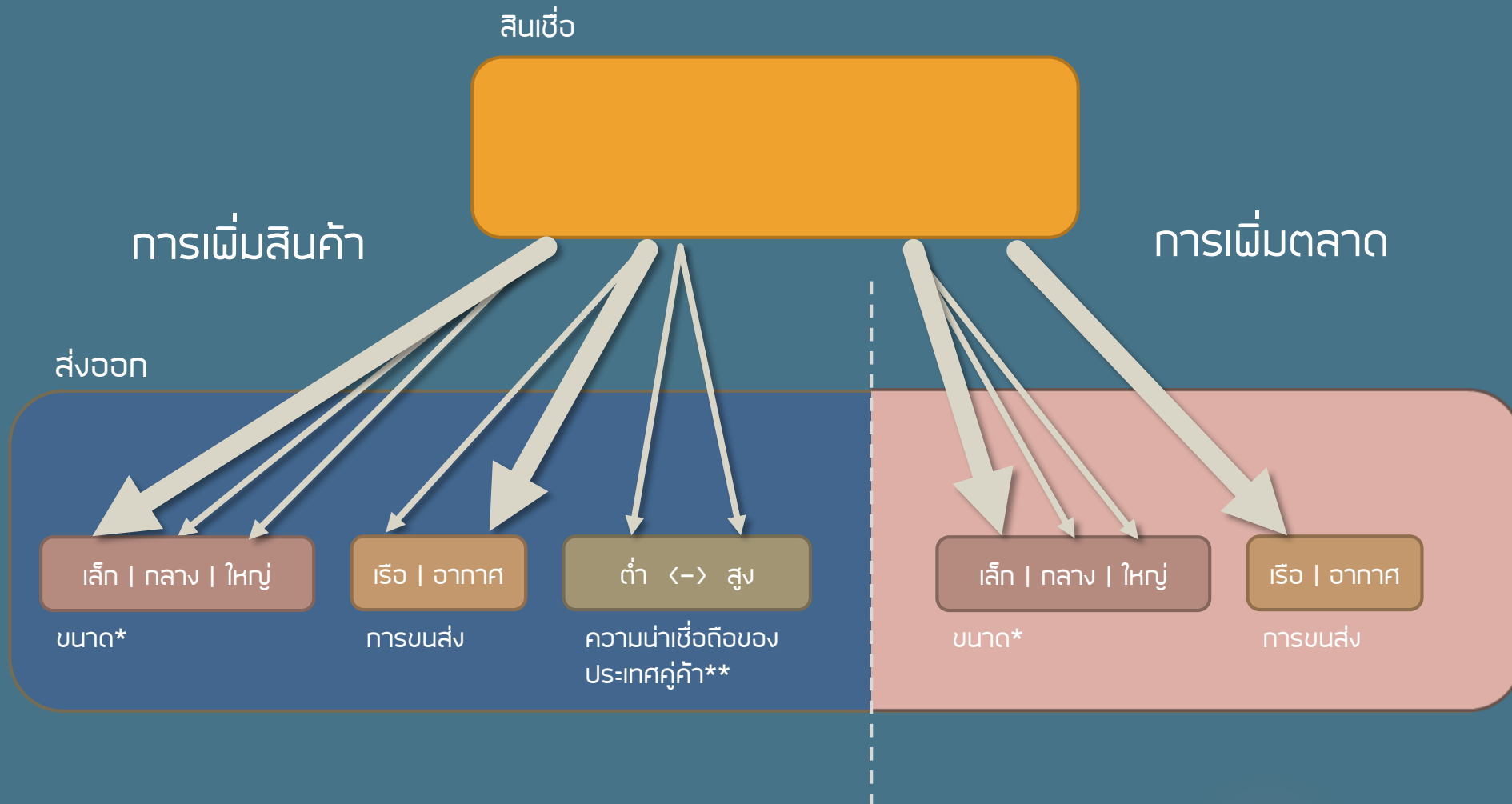

* ขนาดเล็ก สินทรัพย์ไม่เกิน 40 ล้านบาท ขนาดใหญ่สินทรัพย์มากกว่า 400 ล้านบาท

** Rule of Law Index โดย World Bank

*** จำนวนปีที่ทำการส่งออกโดยผู้ส่งออกรายเดิม สินค้าเดิม และตลาดเดิม

รายละเอียดบทบาทของสินเชื่อต่อการขยายขอบเขต

* ขนาดเล็ก สินทรัพย์ไม่เกิน 40 ล้านบาท ขนาดใหญ่สินทรัพย์มากกว่า 400 ล้านบาท

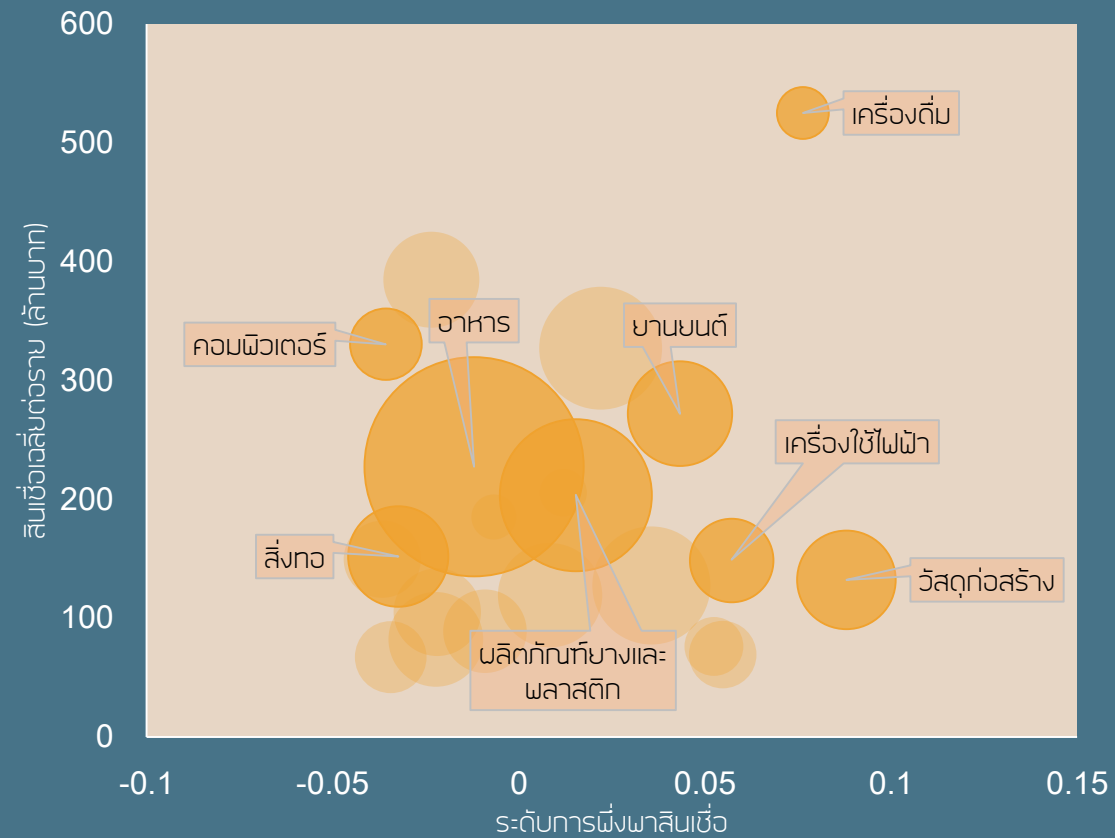
** Rule of Law Index โดย World Bank

บทบาทของสินเชื่อต่อผู้ผลิตในห่วงโซ่การผลิต

ความแตกต่างระหว่างอุตสาหกรรม

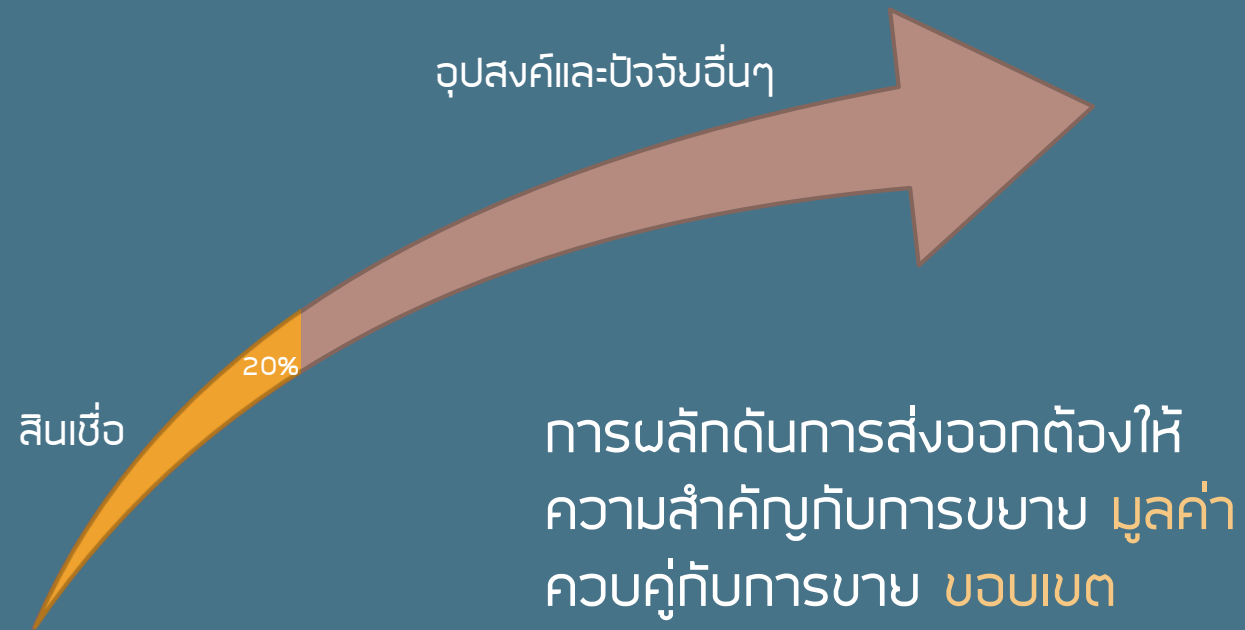
บทบาทของสินเชื่อต่อการส่งออกรายอุตสาหกรรม

● จำนวนผู้ประกอบการในปี 2015

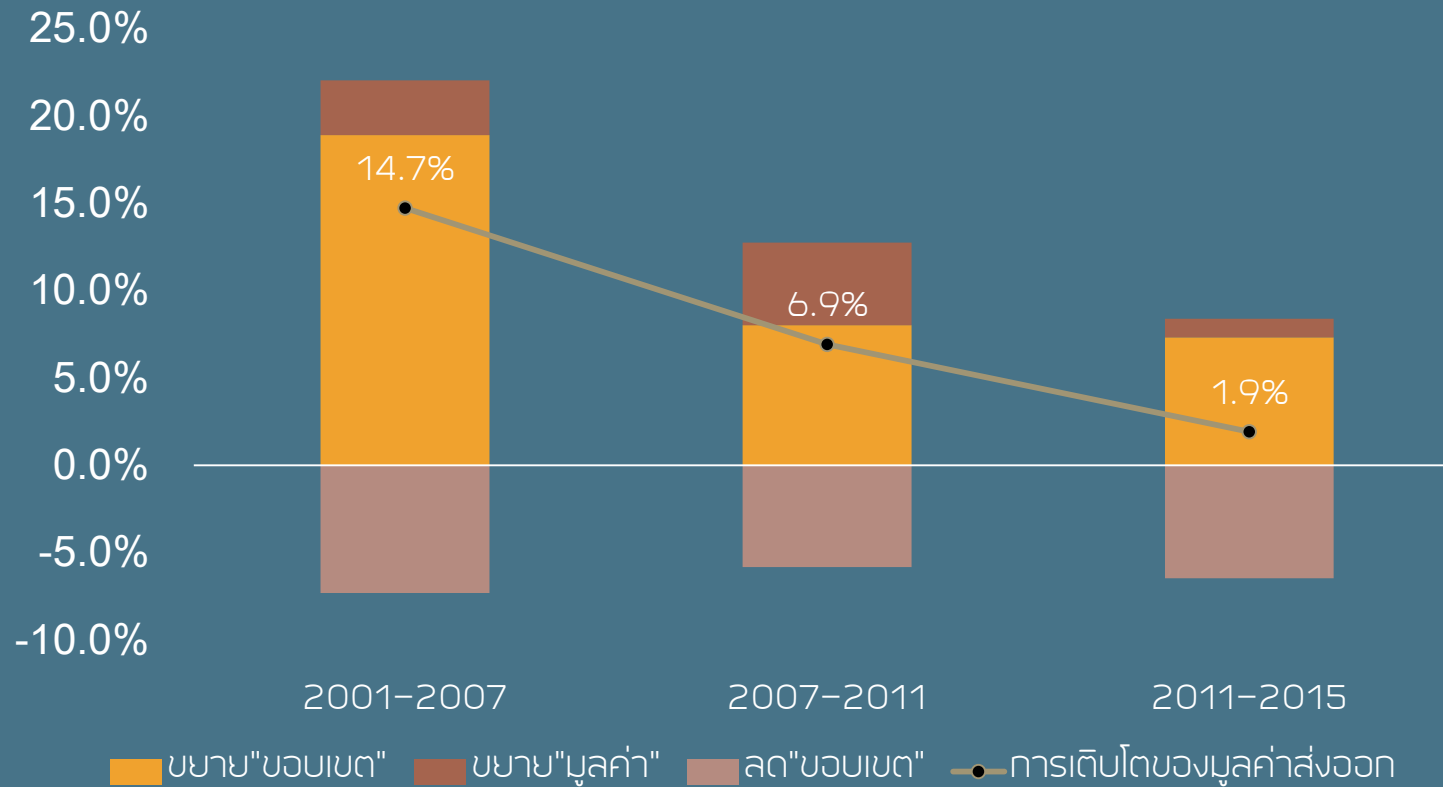
สินเชื่อไม่ใช่ปัจจัยทั้งหมด

บทบาทของสินเชื่อแปรผันตามลักษณะผู้ส่งออกและเวลา
แต่อุปสงค์ยังคงเป็นปัจจัยหลัก

ผลของการขยายขอบเขตมีความสำคัญอย่างมาก

แยกองค์ประกอบการขยายตัวของมูลค่าส่งออก

ที่มา: Apaitan, Disyatat, and Samphantharak (2016)

การขยายขอบเขตมีความแตกต่างในรายละเอียด

การเติบโตของจำนวนผู้ประกอบการแยกตามกลุ่มสินค้าและตลาด (2011-2015)

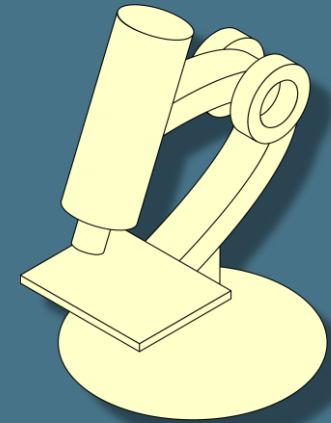
	Agricultural Products	Food	Mineral Products	Chemicals & Rubbers	Wood & Leather Products	Textiles & Wearing Apparels	Metals & Other Materials	Machinery	Transportation	Miscellaneous	All sectors
ASEAN	18.0%	37.1%	26.3%	18.4%	6.0%	10.0%	15.5%	16.1%	18.9%	24.5%	13.2%
Australia	-10.8%	15.4%	3.9%	-0.3%	-22.3%	-23.2%	-10.7%	-2.6%	17.1%	-9.2%	-7.6%
China	20.7%	46.8%	-15.7%	9.8%	6.4%	2.0%	10.8%	11.4%	10.8%	25.3%	10.0%
East Asia	13.5%	15.0%	3.7%	4.5%	2.5%	-9.2%	1.7%	-0.1%	21.2%	7.5%	0.9%
EU	-9.2%	0.6%	-28.1%	-3.5%	-19.9%	-20.6%	-11.2%	0.6%	14.9%	-4.4%	-9.9%
Hong Kong	-4.3%	19.8%	-23.2%	-5.3%	-17.8%	-16.6%	-5.1%	-2.2%	24.3%	-0.3%	-4.9%
India	-4.4%	-8.2%	-1.8%	11.2%	-18.6%	-15.8%	-3.7%	12.4%	20.3%	-4.3%	-1.7%
Japan	-1.9%	-8.2%	2.3%	3.3%	-45.4%	-39.0%	-26.7%	-24.4%	10.8%	-40.4%	-13.7%
US	8.5%	4.0%	-10.9%	4.9%	-11.3%	-10.7%	-2.6%	2.4%	18.5%	10.4%	-0.5%
Rest of the World	4.7%	11.3%	5.4%	3.0%	-18.2%	-35.0%	-5.9%	4.1%	10.2%	0.1%	-9.8%
All regions	11.6%	20.4%	13.6%	8.9%	-19.3%	-24.8%	-7.4%	-2.1%	12.1%	-4.8%	-3.1%

สรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ▶ การเงินมีบทบาทสำคัญต่อการค้าระหว่างประเทศ
 - ▶ สินเชื่อมีความสำคัญต่อการขยายตัวของ การส่งออกในทุกมิติ
- ▶ ขอบเขตควบคุมมูลค่า
 - ▶ ให้ความสำคัญกับสินเชื่อระยะสั้นเพื่อสนับสนุนการขยายมูลค่า
 - ▶ ให้ความสำคัญกับสินเชื่อระยะยาวและระยะสั้นเพื่อสนับสนุนการขยายขอบเขต
- ▶ ปลดล็อกข้อจำกัดในกลุ่มที่มีศักยภาพ
 - ▶ รายเล็ก
 - ▶ วายุน้อย
 - ▶ ปลายน้ำ

บทบาทของการเงินต่อการค้าระหว่างประเทศในมุมมองจุลภาค

Unlocking Finance and Trade: A Microscopic View

ทศพล อภัยทาน

ดวงดาว มหากิจศิริ

กฤษฎ์เลิศ สัมพันธรักษ์

สัมมนาวิชาการธนาคารแห่งประเทศไทย

16 กันยายน 2559